

PO TAURAGNŲ DANGUM

Tauragnų krašto bendruomenės laikraštis

2012 spalio Nr.42

*lietuviai sakydavo - tai kenčiančios
vėlės skundas. Ypatingai tai pajunti
rudenį artėjant Vėlinėms...*

*Gal mumyse dar vis gyvas baltų
tikėjimas, kad žmogui mirus jo vėlė
apsigyvena medyje?*

*Juk „tie, kurie mirę,
Niekada neišnyksta.
Jie medžiuose, kurie šlama,
Jie medienoje, kuri dejuoja,
Jie žolėse, kurios rasoja,
Jie miške, jie namuose,
Mirusieji nėra mirę“. (indėnų giesmė)*

-----

*Vydūnas rašė, kad kiekvienas medis turi sielą. Pamatę,
kaip vėjas lanksto medžius, išgirę, kaip jie tarsi dejuoja,
(Nuotrauka iš interneto)*

Danguolė Grabauskienė

Išskrido paukščiai, rudens vėjas šiurena pageltusius lapus, šalna tuoj pakas žolę ir paskutinius rudens žiedus. Vis ilgėja naktys. Gamta pereina iš gyvybe pulsuojančios vasaros į žiemos rimtį. Gal todėl ir žmogų apima liūdnesnės mintys.

Tačiau džiaugtis galima ir rudenį. Juk „gražūs tie mūsų gyvenimai. Net ir patys pilkiausi – gražūs. Tik reikia mokėti žiūrėti“. Poeto Petro Panavo eilutės, skambėjusios bendruomenės šventės metu, tikrai atitiko renginio dvasią.

Jūsų dėmesiui – foto reportažas iš renginio.

Iš lėšų, kurias kiekvienai savivaldybei skyrė Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, o savivaldybė paskirstė seniūnijoms, mūsų bendruomenė nutarė įsigyti tautinius rūbus. Jais ir pasipuošė moterų ansamblis. **Nuotraukose:** salės vaizdas; dainuoja moterų ansamblis; meniškas Piliakalnio seniūnaitijos moterų kepinys

Dainuoja **Bronislava Rožienė**, **Danutė Valkauskienė** ir **Pranas Virvytis** (Piliakalnio seniūnaitija)

Gaidžių kaimą pristato **Rimanta Gaidienė** ir **Artūras Katinas**

Sėlės seniūnaitis **Raimundas Kairionis** su Tauragnų garbės piliečiu **Algimantu Bartkevičium** ir svečiais – **Andriumi** ir **Aurelija Mackoniais**.

Groja **Felicija** ir **Jonas Bartašiūnai** iš Vidžiūnų

Meniškas **Tauragnų** seniūnaitijos kampelis;

Nominacija ir šakotis – Balčių seniūnaičiui **Alvydui Šyviui**; dešinėje – Klykių seniūnaitė **Dalia Jackūnienė**.

Nuotraukose: Klykių seniūnaitijos žmonės. Kalba Minčiagirės seniūnaitė Janė Kriugiškytė

Tauragnų seniūnaitiją pristato seniūnaitė Nijolė Šuminienė.

Tauragnų kapelos debiutas

Janė Trinkūnienė iš Bajorų kaimo susirinkusius linksmo šmaikščiais pasakojimais apie kaimą.

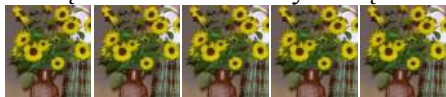

Nuotraukose: vyriausia šventės dalyvė **Uršulė Ingaunienė;** **Ania Šyvienė** iš Balčių visus vaišina rūkytais lešiais.

Sakotis – Piliakalnio seniūnaitijai. Seniūnaitė **Danutė Valkauskienė.**

Ačiū visiems, padėjusiems organizuoti šventę. Ačiū seniūnaičiams, subūrusiems savo kaimų žmones. Išsamesnis straipsnis apie renginį bus išspausdintas „Utenos dienoje“.

Bronė Juknevičienė

Ką tik nušurmuliavo Mokytojo diena, nepraejo ji tylomis ir Tauragnuose. Buvo gera, kai mokinukai nuoširdžiai deklamavo eiles ir dainavo mokytojams, kai pakvietė visus mokytojus atsistoti ir ateiti į salės priekį, kai įteikė savo darbo dovanėles.

Kaip mes gyvename po vidurinės mokyklos baigimo?

Mantas Šaučiūnas (mokyklą baigė 2000 m.)

Kurį laiką, baigęs Vilniaus prekybos mokyklą, dirbau Vilniuje įvairiose kavinėse barmenu. Vėliau teko padirbėti ir Londone, o dabar jau penkti metai kaip dirbu saulėtojoje Graikijoje, Kretos saloje. Čia būnu nuo balandžio iki lapkričio, dirbu automobilių nuomos punkte, vežioju turistus. Į Kretą atvažiuoju ne dėl uždarbio, o pirmiausia dėl gero oro. Čia galiu derinti darbą su didžiausiu savo pomėgiu – kaitavimu. Jėgos aitvarai yra naujausia ekstremali sporto šaka. Kaitavimas - tai plaukimas vandens paviršiumi su specialia lenta, kurią tempia jėgos aitvaras pasinaudodamas vėjo sukurta galia. Kaitavimas jūroje, kai yra tinkamas vėjas, man yra smagiausia pramoga ir pats tinkamiausias gyvenimo būdas. Teko būti ir Rodo saloje, kur ypač palankus vėjas mano pamėgtam sportui. Per tuos metus aplankiau ir kitas šalis – Tailandą, Dominykos respubliką, Egiptą, Italiją, Portugaliją.

Graikijoje puikus ne tik oras, bet ir maistas. Čia valgau beveik vien daržoves ir vaisius, dar žuvį, o mėsą gal tik kokį kartą per pora savaitių. Lietuvos, žinoma, pasiilgsti, ypač šeimos, todėl kasmet čia grįžtu ir kokį mėnesį pabūnu. Bet pritariu minčiai, kad mūsų namai - pasaulis, ir kol kas aš dar neradau vietos, kur norėčiau sustoti.

Dovilė Kovalskytė (mokyklą baigė 2001 m.)

Baigė Vilniaus universitetą teisę ir VU, Kauno fakultete, antropologiją. Daug bastosi po pasaulį: po pirmo kurso dirbo Japonijoje, po antro - Amerikoje, su mainų programa pusę metų mokėsi Danijoje, pusantrų metų gyveno ir dirbo Australijoje, grįždama pabuvojo Naujojoje Zelandijoje, Vietname, Kambodžoje, Tailande. Prieš kelionę į Australiją visą mėnesį klaidžiojo po Rusijos platybes, Mongoliją. Dabar gyvena ir dirba Danijoje. (pasakojo mama Roma Kovalskienė)

O tos dovanėlės - rudeniniai lapai tokie gražūs... **(Nuotr. pradinukai sveikina mokytojus)** Ir žodžiai gražūs, ir norisi tikėti, kad gal ne vienas mokinys gražiai prisimena savo mokytojus...

Ir man dar norėtųsi parašyti ne apie vieną Tauragnuose dirbusį mokytoją, o gal ir apie tauragniškius, jau dirbančius kitose mokyklose. Tiesa, kad vis rašau apie žmones, jau nugyvenusius ilgus metus (su retom išimtim), o mūsų karta ar jaunesni vis dar neatsiduria laikraščio puslapiuose.

Kaip įžanga tegu bus pasakojimas apie mokytojų vaikus, mokyklą baigusius jau nepriklausomos Lietuvos metais. Jų gyvenimo istorijas skaitysim dar ir kitame laikraščio numeryje. Tikiuosi, Jums bus įdomu.

Pagauti vėją ir bangas...

Tarp cukranendrių

Ligita Šinkūnaitė - Federienė (mokyklą baigė 2003 m.)

Nuo 1991 m. iki 1998 (regis, taip) mokiausi Tauragnų vidurinėje mokykloje, o nuo 1998 - Utenos pirmoje vidurinėje, kuri vėliau buvo pavadinta „Saulės“ gimnazija. Taigi nuo 8 klasės mano ir mamos mokymosi keliai išsiskyrė. Taip turbūt ir geriau, nes mama, dirbanti toje pačioje mokykloje, mano supratimu, gana stipriai varžo teises ir laisves. Ką veikt toliau po mokyklos baigimo, buvo daugiau, nei aišku. Tai studijuoti mediciną VU ir nieko kitaip. Neatsimenu, kada atėjo į galvą tas daugiau ar mažiau kvailas įsitikinimas, kad būsiu gydytoja. Žodžiu, nuo 2003 metų esu VU medicinos fakulteto amžina studentė. Šešeri metai bendrųjų medicinos studijų, metai bendros praktikos ir stojimas į rezidentūrą. Internatūros metu atsirado mintys, kad su suaugusiais tai jau ne, su jais dirbt ir jokių reikalų turėti nenoriu. Kuo mažesnis - tuo geriau. Nei pasikęs, nei ką... O jei rimtai, darbas su vaikais man iš tiesų priimtinesnis ir mielesnis. Tik koks gi neonatologas be savų vaikų? Tokiu būdu gyvenant ir įgyvendinant planus - šiuo metu jau antri metai esu vaikų ligų ir neonatologijos rezidentė, auginanti vienerių metų sūnų. Pažiūrėjus atgal - nieko keisti nenorėčiau. Nei dėl studijų, nei dėl specialybės, nei dėl viso kito.

Vienoje iš kelionių

Jovita Tartilaitė (mokyklą baigė 2004 m.)

Praėjo nei daug, nei mažai - dvylika metų. Nuo tada, kai šuolį per upelį iškeičiau į autobuso, judančio į Uteną, laukimą. Praėjus dar ketveriems - Vilnius. Lietuvių filologijos bakalauro, bendrabutis, studentiškas gyvenimas su visais savo privalumais, pirmas darbas, nauji draugai, potyriai, kelionės, išbandymai. Dabar sunku išskirti, kuo tada domėjausi labiausiai. Tikrai džiaugiausi teatru, muzika, parodomis, galerijomis, atradau kūrybą, supratau, kad noriu draugauti su raidėmis, teksta,

žodžiais. Įsidarbinau viešųjų ryšių agentūroje. Dienomis - darbas: rašiau apie verslą, naujausius išradimus, mokslą, naktimis raginau bakalaurą. Pribaigiau abu. Pirmąjį dėl to, kad perpratau, antrąjį dėl to, kad spaudė laikas. Sekėsi gerai. Tada jau dirbau įmonėje, organizuojančioje renginius. Kartu su Lietuvos televizijos grupe ir garsiais muzikantais ruošėme vaikus Eurovizijai. Dar vėliau laukė kelios redakcijos - dienraščio ir žurnalo gurmanams. Iki šiol kartais rašau į Londono žurnalą. Renkuosi man įdomius darbus, kad galėčiau dirbti iš visos širdies, negailėdama nei smegenų, nei laiko. Pailsiu šokdama lindihopą, keliaudama. Jau aplankiau Italiją, Graikiją, Austriją, Slovakiją, Turkiją, Angliją, Ukrainą, Norvegiją, Suomiją, Švediją, Estiją, Latviją, Egiptą...

Įstojau į magistro studijas, kalbotyrą. Po beveik dvejų metų, supratęs, kad kalbotyra ir aš viena į kitą tik spoksom, bet nesiglebėsčiuojam, įstojau į taikomąją kalbotyrą. Ir atsidiūriau reklamos džunglėse. Reklama man - žmogaus išradimo everestai, niagaros. Su reklama gyvenu iki šiol - jau treči metai. Kuriu televizijos, radijo, interneto, lauko, spaudos reklamas. Rašau reklaminius tekstus, galvoju idėjas. Mokslai jau pabaigti. Džiaugiuosi savo specialybe, kad (tpu tpu tpu) yra darbų. Manau, kad jų ieškant svarbu ne tik žinios, bet ir noras bei ryžtas, pasitikėjimas savimi. Šiandien kaip tik gavau pasiūlymą lietuvių kalbos mokyti užsieniečius. Sutikau.

O į mokyklą eiti dirbti neskubu. Dar neturiu tiek patirties, kad galėčiau vienu metu mokyti daug. Mano manymu, geras mokytojas ne tas, kuris liepia skaityti, o tas, kurio klausydamas užsimanai perskaityti.

Juozas Kovalskis (mokyklą baigė 2004 m.)

Baigė Vilniaus Gedimino technikos universitetą, statybos inžineriją ir įsikūrė Anglijoje, kur ir dabar gyvena ir dirba. (informaciją suteikė mama)

Liko dar vienas pasakojimas. Ačiū, kad pasidalinot mintimis. Sėkmės Jums. Sėkmės ir tiems, kurie nepanoro papasakoti apie save. Tikimės, kad Jums gerai sekasi. Nuotraukos iš asmeninių albumų.

Justė Grašytė (mokyklą baigė 2008 m.).

Ką nuveikiau aš, baigusi mokslus nepriklausomos Lietuvos metais?

**Bronislava Ingaunytė -
Sliesoravičienė**

Susitikom po daugelio metų

Šių metų rugsėjo 22 d. prie Tauragnų mokyklos rinkosi mokiniai, kurie mokyklą pradėjo lankyti 1951 metais ir mokėsi iki 1962 metų. Tai karo ir pokario vaikai, motinų išnešioti švilpiant kulkoms virš jų galvų. Tai nebylaus protesto vaikai, išaugę prieštaringoje aplinkoje ir nuolatinėje baimėje dėl savo ir Tėvų likimo. Turėjome ir privalėjome po tylos užraktais laikyti savo Senelių ir Tėvų tradicijas – mylėti artimą ir Dievą. Daugelis iš mūsų augo be Tėvų, kurie buvo kalėjimuose ar nužudyti. Klasėje buvo ir fiziškai nukentėjusių nuo karo palikimo - sprogmenų. Tuo metu dirbusių mokytojų dalia taip pat buvo ne ką lengvesnė.

Susirinkę į dabartinės mokyklos salę dalijomės gyvenimo patirtimi. Susitikime

Esu tik viena iš milijono lietuvių, dėl įvairių priežasčių išvykusių iš Lietuvos. Baigiau Utenos A. Šapokos gimnaziją, įstojau į M. Romerio universitetą. Kad jau nepavyko patekti į stacionarą, tai studijavau neakivaizdžiai (to nei karto nepasigailėjau). Tuo pačiu laiku bandžiau įgyti darbinės patirties, kurios labai reikia norint gauti darbą. Dirbau picerijoje, pašte. Buvau pakviesta į n pokalbių, bet greit padariau išvadą, kad tai dažniausiai jau tik formalumas, žmogų turi pasirinkę iš anksto iš pažįstamų, giminių ar aukštai sėdinčių rekomenduotą. Juokingas buvo vienas pokalbis, tiksliau, jo pabaiga. Bandžiau tapti pardavimų vadybininke, gal ir būčiau tapusi, jei ne paskutinė „egzamino“ dalis, kai vadovė išsitraukė iš dėklo savo pieštuką ir paprašė, kad aš jį jai parduočiau, įsiūlyčiau. Pasakiau, kad du kartus už tą patį daiktą ji neturi mokėti. Vadybininke po tokio pasakymo aš netapau. Gal ir gerai. Įgijau kitokios patirties. Gal ir užsienio jokio nebūčiau pamačiusi.

Dabar aš Londone. Dirbu viešbutyje. Tikrai sunku, ypač pradžioje, kai į tave dar žiūri lyg pro padidininimo stiklą, kai nelabai dar žinai, ką ir kaip turi daryti. Veltui pinigų nedalina, turi juos užsidirbti. Gyvenu netoli darbovietės, su dar trimis lietuviais. Mačiau, kaip šurmuliavo Londonas prieš olimpiadą, jos metu. Į darbą važinėju pro stadioną, juokavau, kad matysiu Alekną metant diską, bet apie varžybas, rezultatus, lietuvių pasiekimus sužinodavau tik iš žiniasklaidos.

Ar noriu grįžti? Jei kalbėtų tik jausmai, tai gal ir rūpėtų. Juk savam krašte, sako, ir saulė skaisčiau šviečia. Bet protas ima viršų ir įrodo, kad aš Lietuvoj būsiu tik statistinė jauna specialistė, ieškanti darbo.

dalyvavo dešimt buvusių mokinių. Atvyko Birutė Grašytė – Adomėnienė, Leonora Stundžaitė – Žilėnienė, Ramutė Jauniškytė, Juozas Jauniškis, Vytautas Žalnierius, Verutė Venslovaitė – Gimbutienė, Povilas Gimbutis, Petras Karklinis, Grigorijus Žaunerovas ir šių eilučių autorė. Susitikime dalyvavo ir septyni mokytojai: Valerija Danauskienė, Albina ir Petras Kazickai, Apolonija ir Leonas Marčiulioniai, Birutė ir Bronius Slapšiai. Pradėjusiųjų lankyti Tauragnų mokyklą mokinių džiaugsmui (susitikime jų buvo net keturi) įžangos žodį tarė jų buvusi pirmoji mokytoja Valerija Araminaitė - Danauskienė. Nuo penktos iki vienuoliktos klasės auklėtoja buvo mokytoja Albina Kazickienė. Jai tai buvo pirmoji klasė, kurią išleido į gyvenimą.

Visiems buvo įdomu klausytis prisiminimų apie mokyklą, mokytojus bei susiklosčiusius likimus. Daug padėkos žodžių buvo išsakyta visiems buvusiems mokytojams. Viso susitikimo metu buvo filmuojama, fotografuojama, bet, deja, bendros nuotraukos nėra. Teks dar kartą rinktis.... Tylos minute ir žvakės liepsnele buvo pagerbti amžinybėn išėję buvusieji mokytojai ir klasės draugai.

Kaip gimė idėja susitikti? Vieną vakarą buvusios klasiokės Birutė ir Bronė kartu su Verute ir Povilu Gimbučiais, sėdėdami Tauragnų kultūros namų salėje, nutarėme organizuoti klasės susitikimą. Gimbučiai geranoriškai pasiūlė susiburti jų kaimo turizmo sodyboje prie Labės ežero, labai gražioje vietoje. Jie savo pažadą ištesėjo. Susijungė visi geranoriški, besišypsantys, nors kai kurie nesimatę visus 50 metų. Visi buvome niekuo neišsiskiriantys, nes visi esame “Sodros darbuotojai”. Gražioje Gimbučių kaimo sodyboje mūsų jau laukė ant stalų sudėliotos vaišės ir šilumą skleidžiantis židinytis. Visiems pritariant, salėje ilgai aidėjo balsingų mokytojų dainos. Visi buvome patenkinti, jautėmės

lyg tik ką buvę mokiniai.

Kai kurių klasės draugų atvykimui trukdė objektyvios priežastys. Vienam - blogas oras į susitikimą atskristi parasparniu, kitam - profesorius svečias iš Anglijos, trečiam – komandiruotė, o dviems – sveikata...

Esame labai dėkingi savo buvusiems mokytojams už jų nuoširdumą ir jaunatviškumą. O klasės draugams už suteiktą pastogę gražiojoje sodyboje, dviejų ežerų santakoje.

Nuotraukoje: Susitikimo akimirka. Nuotrauka Vytauto Žalnieriaus

-----
Valda Žebelienė

Nauja paroda

Tauragnų krašto muziejuje veikia Utenos kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų draugijos paroda – mugė. Į parodos pristatymą tauragniškaiai rinkosi vieną rugsėjo popietę. (Matote **nuotraukoje**) Muziejininkė Gražina Grašienė pristatė parodos iniciatorę, visiems tauragniškaams gerai pažįstamą Utenos kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų draugijos darbuotoją Justiną Kulbačiauskaitę – Žebelienę.

Justina dirba draugijoje informavimo, konsultavimo ir atstovavimo vadove. Moko kurčiuosius ir neprigirdinčiuosius amato. Ji pažymėjo, kad „žmonės, gyvenantys visiškoje tyloje, kitaip supranta pasaulį nei girdintys. Visa tai atsiskleidžia jų darbuose – per formas ir spalvas, jų kalboje – per mimiką ir gestus. Užsiimdami rankdarbiais, kurtieji pasineria į savo pasaulį. Per kūrybą jie išsilieja, išsako savo mintis ir jausmus. Jų darbuose neįmanoma nepastebėti kruopštumo ir tikslumo. Utenos kurtieji savo darbais prisideda rengiant muges ir labdaros akcijas. 2010 m. lapkritį Utenos vaikų socialinio ugdymo centre vykusiose atvirų durų dienose draugijos nariai vaikams padovanojo 54 megztus gaminius.

Tų pačių metų gruodyje dalyvavo Vilniuje vykusioje Kalėdinėje Vilties mugėje ir rinko pinigus vaikams, turintiems žymių kompleksinių intelekto, judesio ir padėties sutrikimų. Pinigai buvo skirti valgymo įrankiams, kurie kiekvienam vaikui gaminami individualiai. Tokioje pat mugėje dalyvavo ir 2011 metais. Tada surinkti pinigėliai buvo skirti taktilinėms knygelėms įsigyti, kurios buvo padovanotos 2-5 metų akliesiems ir silpnaregiams vaikams. Utenos kurtieji padovanojo 2 taktilines knygeles. 2012 metų vasario-kovo mėnesį Utenos kraštotyros muziejuje veikė draugijos darbų paroda – mugė. Parodoje buvo eksponuojama apie 230 rankų darbo kūrinių, sukurtų su didžiule meile. Žiūrovų susidomėjimo susilaukė kurčiųjų kūrėjų Stasės Pakenienės, Rimos Briedienės, Ramunės Briedienės, Dianos Cibulskienės, Kristinos Žvirblytės popieriaus lankstiniai, papuošalai, dekoruoti indai, Rimanto Pakenio pinti krepšeliai. Nemažai gaminių parodos lankytojai nupirko. Tai didžiulė paskata ir materialinis priedas kūrėjams. Suteikta galimybė užsidirbti yra labai vertinama. Dabar draugija vienija apie 80 kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų nuo 16 iki 45 metų.“

Justina Kulbačiauskaitė-Žebelinė

Spalio mėnesio jubiliejai. Sveikiname!

*50 metų sukanka
Robertui Tumėnui iš
Pilkėnių kaimo ir
Gintautui Grašiui iš
Paažvintės viensėdžio;
80 metų jubiliejų švenčia
Bronius Mikulėnas iš
Vilkablaudzės ir
tauragniškę Veroniką
Jasminavičiūtę;
85 metai sukanka
Veronikai Juodvalkienei
iš Beržatilčio kaimo.*

*„Nulinguoja, nuklysta tie
metai
Tartum gervės padangėj
rudens.
Tik širdy ir sieloj jų
verpetai
Vis šilta ugnelė rusens.
Jie primins, kiek dainų
išdainuota,
Išdalinta širdies šilumos,
Kiek daug dirbta, mylėta,
svajota,
Tik nuklydęs jų aidas
kartos“.*

Dar norėčiau parašyti keletą žodžių apie pačią Justiną. 2004 metais Justė pristatė savo pirmąją darbų parodą, kuri buvo Tauragnų krašto muziejuje, Dauniškio gimnazijoje, Utenos kraštotyros muziejuje ir Utenos kolegijoje. Studijuodama kolegijoje, sukūrė autorinę drabužių kolekciją „Pasivaikščiojimas dviese“, kuri 2006 m. lapkritį Jaunųjų Lietuvos dizainerių madų šou „Dizaino dienos 2006“ buvo įvertinta II vieta. Ši kolekcija jau kitais metais respublikiniame konkurse „Mano idėja Europai“ užėmė trečiąją vietą, o tais pačiais metais Utenos regiono kūrybinių industrijų forumė – konkurse „Bobų vasara 2007“ pelnė dvi nominacijas: „Kūrėjo iššūkis“ ir „Grand Prix“ (pirmoji vieta).

Nuo 2010 metų Justina noriai priimama į jungtines parodas su tautodailininkais, amatininkais. Parodose eksponuoja lininius drabužius, savo kurtus aksesuarus. Visai neseniai jos darbus pastebėjo Lietuvos muzikos grupė „Thundertale“, kuriems Justina įvykdė keletą užsakymų. Vasarą menininkė – dizainerė prekiauja lininiais gaminiais įvairiose mugėse. Šiuo metu jos siūtos tunikos eksponuojamos Tauragnų krašto muziejuje. Čia galima pasigrožėti ir jos darytomis kaukėmis.

Taigi, mieli laikraščio skaitytojai, maloniai prašome užsukti į Tauragnų krašto muziejų ir pasigrožėti Justinos ir jos vadovaujamų Utenos kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų draugijos narių darbais. Paroda veiks iki spalio 20 dienos.

Apie renginius trumpai (apžvelgė Danguolė Grabauskienė)

Rugsėjo 16 d. bendruomenės nariai lankėsi Šiaulių r. Naisių gyvenvietėje. Jie apžiūrėjo žirgyną, kur auginami žemaitukų veislės žirgai, lankėsi Šiaulių rajono literatūros muziejuje poeto Zigmo Gaidamavičiaus-Gėlės gimtajame name, stebėjo nuotaikingą Naisių teatro koncertą. Didelį įspūdį paliko Baltų dievų ir Inkilų muziejus po atviru dangumi. Šiame muziejuje daugiau nei 50 ažuolinių baltų dievų skulptūrų. Jos puošia įvairias gyvenvietės vietas. Menininkų sukurtas Alkos kalnas, Saulės ir Ugnies aikštės – dalis naujojo muziejaus erdvių. (Matote **nuotraukoje**)

Grįždami stabtelėjo prie Kryžių kalno. Ekskursiją dovanojo Seimo narys Ramūnas Karbauskis.

Apžiūroje-konkurse „Gražiausia sodyba Utenos rajone 2012“ dalyvavo ir Tauragnų seniūnijos sodybos. Tai **Loretos ir Nerijaus Grašių** sodyba (Kaštonų g. 3), **Aldonos Onos ir Jono Šuminų** sodyba (Ežero g. 13), **Veronikos ir Antano Juodvalkių** sodyba (Beržatilčio kaimas)

Apie gražiausias mūsų sodybas rašysime kitame laikraščio numeryje.

Rugsėjo 21 d. Tauragnų kultūros centre vyko poezijos ir dainų popietė, skirta Maironio 150-osioms gimimo metinėms.

Renginio dalyviai žiūrėjo filmą apie Maironį, klausėsi eilėraščių, moterų ansamblio atliekamų dainų Maironio žodžiais. Apie Maironį – poetą pasakojo bibliotekininkė Nijolė Šuminienė, apie Maironį – kunigą kalbėjo klebonas garbės kanauninkas Bronius Šlapelis. (Matote **nuotraukoje**)

Rugsėjo 15 d. kultūros centro moterų ansamblis (vadovė Vilma Valienė) lankėsi Kuktiškėse, Jurginų šventėje, o spalio 6 dieną dainavo Kišūnuose, Dagos šventėje.

Jurginų šventėje savo sukurtus eilėraščius skaitė Ligita Balčiūnienė ir Valda Žebelienė.

Ligita Balčiūnienė

Kai žydi jurginai rudens tyloje,
Atėjus kaimynė apalpsta kieme,
Gaivinti nereikia! Priskinki tu jų!
Jurginų grožybė suteiks jai jėgų.

Kai žydi jurginai – akims taip ramu,
Žydėkim ir mes su jurginiais kartu!

Rugsėjo 13 dieną Tauragnų kultūros centre vyko susitikimas su archeologu Gintautu Zabiela. Jis papasakojo apie šią vasarą vykusius kasinėjimus Taurapilio papėdėje. Norintys aplankė Taurapilį.

Nuotraukoje: Gintautas Zabiela (kairėje) ir Utenos kraštotyros muziejaus muziejininkas Dalius Ribokas ant Taurapilio.

Nuotraukoje: ansamblis Kuktiškėse.

Rugsėjo 27 dieną literatūrinėje – etnografinėje Antano ir Motiejaus Miškinių sodyboje Juknėnuose vyko renginys, kurį organizavo muziejininkė Rimanta Gaidienė. Šventės metu žiūrovai turėjo progą pamatyti jau devintą kartą Tauragnų mėgėjų teatro „Mokas“ (rež. Loreta Juškėnienė) vaidinamą Liudvikos Didžiulienės-Žmonos komediją „Paskubėjo“.

Nuotraukoje: po spektaklio Juknėnuose. Kairėje – muziejininkė Rimanta Gaidienė.

KVIEČIAME

Spalio 20 d. 18 val. - romantinės muzikos festivalis „**Po Tauragnų dangum**“. Festivalyje dalyvaus Vilniaus karininkų ramovės vokalinis ansamblis „Vilnelė“ (Vadovė Laima Purlienė), Dūkšto vokalinis trio (Vadovė Dangutė Urbonienė), Juodupės kultūros centro ansamblis (Vadovė Asta Jakuntavičienė), Kavarsko romansų atlikėjų grupė (Vadovė Leda Kazokienė), Tauragnų kultūros centro meno mėgėjai (Vadovė Vilma Valienė).

Solistai dainininkai - Edmundas Pupinis ir Vidas Rakauskas.

Kambarinių augalų priežiūra žiema

(iš interneto)

Kambariniams augalams žiema prasideda maždaug nuo lapkričio, kai diena smarkiai sutrumpėja ir jiems pradeda nebepakakti saulės šviesos. Šviesos labiausiai reikia fikusams, begonijoms, geranijoms ir rožėms.

Gruodis – pats tamsiausias metų mėnuo, gėlėms šis laikas itin sunkus. Bet jau sausį sąlygos jiems kiek pagerėja, nors vis dar tebesitęsia per vasarą sukauptų naudingųjų medžiagų naudojimas. Sausį gali pražysti vijoklinės lelijos, hiacintai, narcizai, tulpės.

Vasarį dienos pastebimai ilgesnės, saulė šviečia ryškiau. Augalai atgyja, daugelis jų pastebimai ūgteli. Šiuo metu juos būtina gausiau laistyti ir purkšti vandeniu.

Kambariniams augalams ne į naudą ir šildymo sezonas. Drėgnos ir vėsios naktys staiga tampa labai šiltomis ir sausomis. Tai gali paskatinti augalą mesti lapus. Kuo ilgesnės tokios naktys, tuo daugiau maisto medžiagų išnaudoja augalas, tuo daugiau vandens jis išgarina. Dažnai iš vakaro gausiai paliejus augalą ryte jo žemė būna tokia sausa, jog tenka ir vėl laistyti.

Vėsiuose kambariuose augalas ramiai pereina į ramybės būseną: nustoja augęs, maisto medžiagas naudoja tolygiau, taupiau.

Kad sumažintumėte kenksmingą sauso oro poveikį dažniau apipurškite lapus ir šakas vandeniu (pageidautina

kasdien), prie vazonėlių padėkite ir indą su vandeniu, palaistyto augalo žemę paviršiuje kiek papurenkite.

Rūsiuose ir kitose vėsiose patalpose žiemojančius augalus reikia periodiškai patikrinti ir palaistyti.

Laistymo ypatumai

- * Žiemą laistoma iš ryto, vasarą — vakare.
- * Jei gėlės vešliai auga — lieti daugiau.
- * Kur šalčiau ir ne taip erdviu — lieti mažiau.
- * Gėlės mažuose vazonuose laistomos dažniau, dideliuose — rečiau.
- * Persodintų gėlių šaknys ima mažiau vandens.
- * Lapai susisuka į viršų — vadinasi, augalui trūksta drėgmės.
- * Augalų lapai gelsta nuo pašaknų — vadinasi, prie pačių giliausių šaknų drėgmės per daug.
- * Lapai gelsta išilgai viso stiebo — visa žemė per drėgna.
- * Ligotas ir silpnas gėles laistyti tik tada, kai jų lapai ima vysti.
- * Laistyti taip, kad vanduo prisotintų žemę ir imtų bėgti pro puodo skylutę apačioje.
- * Laistyti iš viršaus (nelieti ant gėlės stiebo, gumbo ir pan.).
- * Apačioj puode vandens nelaikyti, nes ims pūti šaknys. Jei per daug pribėgo ir per valandą po laistymo nesusigėrė — reikia išlieti.
- * Niekada nelieti šaltu vandeniu. Vanduo turi būti kambario temperatūros.
- * Per sausai laikoma gėlė blogai auga, o per gausiai laistoma — dažniausiai nunyksta.
- * Vasarą, augimo metu, visos gėlės laistomos dažniau, negu žiemą, poilsio metu.
- * Kaktusus užtenka per savaitę palieti 1—2 kartus, tuo tarpu žydinčias (hortenzijas, raktažoles, kalijas) reikia laistyti dažnai ir gausiai.

Jie tik sapnuos ir atminimuos lankos,
Tokie nebylūs, gražūs ir šventi:
Baltom gėlėm išpuoštos Mamų rankos,
O Tėčių smilkiniai žiedais balti... (**Ligita Balčiūnienė**)

A + A Seniūnijoje rugsėjo-spalio mėn. mirė

*DANUTĖ RAUDONIENĖ, 81 metų; Bajorų k.
ALFONSAS LĖLEIVĖ, 84 metų; Tautiškių k.
ONA ŠERIENĖ, 75 metų, Šeimatis k.
VACLOVAS KRIVGIŠKIS, 85 metų; Varniškių k.*

Užjaučiame artimuosius.

Nuotraukos Ritos Butavičienės, Danguolės Grabauskienės,
Gražinos Grašienės, Reginos Mačienės, Virgilijaus Samo,
Žymanto Trimonio

Redagavo ir maketavo Danguolė Grabauskienė
Spausdino Utenos spaustuvė

